

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 19/2026-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **JUDr. Jána Polomského**, správcu konkurznej podstaty úpadcu Aeolus s.r.o., Miletičova 21, Bratislava, zastúpeného JUDr. Miroslavou Zaujecovou, advokátkou, Planét 12, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. augusta 2025 sp. zn. 3ObdoK/1/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 7. novembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 26. augusta 2025 sp. zn. 3ObdoK/1/2024. V petite ústavnej sťažnosti tiež navrhuje označené napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznanie mu náhrady trov konania pred ústavným súdom.

2. Zo sťažovateľom v ústavnej sťažnosti predostretého skutkového stavu a priloženého spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalovaného je sporovou stranou v konkurznom konaní začatom pred Okresným súdom Nitra (ďalej len „okresný súd“), vedenom pod sp. zn. 23K/1/2020, v ktorom sa Sociálna poisťovňa, 29 augusta 8 a 10, Bratislava (ďalej len „žalobca“), domáhala určenia prihlásených pohľadávok vzniknutých z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie a z titulu peňažných náhrad vyplatených na dávkach garančného poistenia za pohľadávky proti podstate v konkurznom konaní, čo sa týka právneho dôvodu, výšky a poradia. Išlo o pohľadávky vzniknuté po vyhlásení konkurzu na majetok spoločnosti Aeolus, s.r.o., Mostná 29, Nitra, IČO 31 449 069 (ďalej len „úpadca“), z titulu neuhradenia poistného na sociálne poistenie za mesiace máj, jún a júl v celkovej výške

21 953,79 eur podľa úpadcom predložených mesačných výkazov poistného a príspevkov za dané mesiace. Sťažovateľ ako žalovaný uvedené pohľadávky poprel ako pohľadávky proti podstate z dôvodu, že nespĺňajú kumulatívne podmienky a vecne nesúvisia s obdobím po vyhlásení konkurzu, keďže správca podnik úpadcu po vyhlásení konkurzu už neprevádzkoval. Žalobca sa podanou žalobou zároveň domáhal svojho nároku na vyplatenie pohľadávok z titulu vyplatených dávok garančného poistenia spolu vo výške 31 901,19 eur, ktoré sťažovateľ rovnako poprel ako pohľadávky proti podstate z dôvodu, že nespĺňajú zákonné podmienky a nemajú časový ani vecný súvis s konkurzom, keďže správca neprideloval zamestnancom úpadcu žiadnu prácu súvisiacu s prevádzkou podniku.

3. Okresný súd o žalobe rozhodol rozsudkom sp. zn. 27Cbi/2/2021 z 20. apríla 2022 tak, že pohľadávky žalobcu vzniknuté z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie za mesiace máj, jún a júl a pohľadávky žalobcu vzniknuté z titulu peňažných náhrad vyplatených na dávkach garančného poistenia sú pohľadávkami proti podstate čo do právneho dôvodu, výšky a poradia podľa § 87 ods. 2 písm. i) a l) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZKR“). K pohľadávkam z titulu nároku na poistné za mesiace máj, jún a júl 2020 okresný súd uviedol, že spornou otázkou bol časový okamih vzniku pohľadávky žalobcu na splatné poistné za mesiac máj 2020 a vecný súvis žalobcom uplatnených pohľadávok s prevádzkou podniku počas konkurzu. Keďže konkurz na úpadcu bol vyhlásený 2. júna 2020, obe podmienky na vznik pohľadávky boli kumulatívne splnené až po vyhlásení konkurzu. Rozhodujúcim pre určenie dátumu vzniku pohľadávky je dátum určený zamestnávateľom alebo zákonom na výplatu miezd v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). V prípade pohľadávok žalobcu za mesiace jún a júl 2020 žalovaný popieral vecný súvis pohľadávok s prevádzkovaním podniku počas konkurzu. Podľa okresného súdu bolo potrebné vychádzať z § 5 Obchodného zákonníka s tým, že zložkou podnikania je aj osobná zložka, pričom v čase ukončenia prevádzkovania podniku zákonným spôsobom dochádza aj k ukončeniu činnosti zamestnancov. Okresný súd sa nestotožnil s námietkou sťažovateľa, že išlo o poistné za zamestnancov, s ktorými boli ukončené pracovné pomery ešte pred prvou schôdzou veriteľov. Podľa okresného súdu podstatným pre zachovanie a trvanie osobnej zložky podniku bolo, že správca neuskutočnil úkony smerujúce k ukončeniu podnikateľskej činnosti úpadcu, v mesiacoch máj, jún a júl 2020 boli zamestnancom vyplácané mzdové nároky, ktoré podliehali odvodovým povinnostiam, a preto dochádzalo k prevádzkovaniu podniku počas konkurzu. Okresný súd dodal, že je bez právneho významu, akých konkrétnych zamestnancov podnik zamestnával pred vyhlásením konkurzu a akých po vyhlásení konkurzu a tiež, že zamestnanci počas konkurzu neuskutočňovali činnosti spojené s cestovnou kanceláriou (nepredávali zájazdy). Na námietky žalovaného týkajúce sa nemožnosti prevádzkovania cestovnej kancelárie v dôsledku insolvenzie uviedol, že v rámci konkurzného konania neexistuje iné posudzovanie pre úpadcov, ktorí sú cestovným kancelármi. Skutočnosť, že úpadca prestal predávať zájazdy, neznamena, že došlo k ukončeniu komplexnej prevádzky podniku. Podľa okresného súdu bol úpadca aktívnym zamestnávateľom ku dňu vyhlásenia konkurzu a minimálne do 25. novembra 2021 predkladal mesačné výkazy za zamestnancov. Platí to aj v prípade, ak zamestnancom úpadcu správca konkurznej podstaty po vyhlásení konkurzu neprideloval žiadnu prácu, a tiež v prípade, ak zamestnancom plynie výpovedná doba.

4. K pohľadávkam z titulu garančného poistenia okresný súd uviedol, že podmienkami nároku zamestnanca na dávku garančného poistenia je platobná neschopnosť zamestnávateľa uspokojiť nároky zamestnanca určené v § 102 zákona o sociálnom poistení. Pre dávky garančného poistenia platí režim, že ich vyplatením sa veriteľom stáva sociálna poisťovňa. Pre jej uplatnenie v konkurze platí, že ide o pohľadávku verejnoprávneho poistenia. Okresný súd dospel k záveru, že aj tieto pohľadávky žalobcu vznikli po vyhlásení konkurzu, a to ich vyplatením, a preto spĺňajú vecné a časové kritérium pohľadávok proti podstate. Námietku sťažovateľa týkajúcu sa toho, že v prípade úpadcu ide o cestovnú kanceláriu, súd prvej inštancie vyhodnotil ako bez právneho významu, keďže ZKR nepriznáva úpadcovi (cestovnej kancelárii) špecifické postavenie. Pre posúdenie nároku žalobcu nebolo podľa okresného súdu relevantné ani to, že činnosť zamestnancov už nepredstavovala predaj zájazdov, ale súvisela s poskytovaním informácií o ukončení predaja zájazdov a s ďalšími činnosťami, ktoré mali ukončiť činnosť úpadcu. Okresný súd preto dospel k záveru, že aj vo vzťahu k vyplateným dávkam z garančného poistenia boli splnené podmienky na určenie pohľadávok žalobcu ako pohľadávok proti podstate.

5. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľ podal odvolanie. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 26CoKR/4/2022 z 3. augusta 2023 rozsudok okresného súdu potvrdil. V odôvodnení rozsudku konštatoval, že sťažovateľ v odvolaní neuviedol žiadnu argumentáciu, s ktorou by sa už rozsiahlo nevysporiadal okresný súd a plne sa stotožnil s jeho závermi. Podľa krajského súdu sa okresný súd vysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľa a dospel k správne záveru o prevádzkovaní podniku, keď na základe vykonaného dokazovania zistil, že zamestnanci úpadcu sa podieľali na aktívnej činnosti úpadcu aj po vyhlásení konkurzu, aj keď už nešlo o štandardné fungovanie cestovnej kancelárie, ale servis súvisiaci s utlmením činnosti, ktorý je možné považovať za aktívnu činnosť personálnej zložky podniku; ani k pohľadávkam žalobcu, ktoré vznikli z titulu vyplatených dávok garančného poistenia, sťažovateľ neuviedol v odvolaní žiadnu relevantnú argumentáciu, ktorá by spochybnila závery okresného súdu.

6. Rozsudok krajského súdu sťažovateľ napadol dovolaním a žiadal rozsudok krajského súdu zmeniť a žalobu zamietnuť. Ako dovolací dôvod vymedzil nesprávne právne posúdenie veci v spojení s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) a vadou podľa § 420 písm. f) CSP. Podľa sťažovateľa krajský súd nesprávne právne posúdil právnu otázku, čo je potrebné rozumieť pod prevádzkou podniku počas konkurzu, keď neaplikoval § 88 ZKR, ale aplikoval § 5 Obchodného zákonníka. Namietal, že pokiaľ mal v konkurze pri výkone funkcie prevádzkovať podnik úpadcu, tak iba za naplnenia podmienok podľa § 88 ZKR a § 18 a § 43 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 665/2005 Z. z.“). Podľa sťažovateľa pojem prevádzka zahŕňa činnosť vo forme reálneho a cieleného využívania, t. j. prevádzkovania statických zložiek podniku. Samotná existencia statických zložiek podniku nie je ich prevádzkou. Podľa sťažovateľa pracovné pomery zamestnancov, ktorých nároky sú predmetom žaloby, skončili ešte pred prvou schôdzou veriteľov, ktorá by mohla uložiť záväzný pokyn na speňaženie, preto pohľadávky ani nemôžu mať súvis so speňažovaním konkurznej podstaty. Nie je preto možné dospieť k záveru, že pracovnoprávne nároky sú pohľadávkami proti podstate aj vtedy, ak zamestnancom nie je pridelovaná správcom žiadna práca.

7. Sťažovateľ vymedzil prípustnosť dovolania aj podľa § 420 písm. f) CSP. Podľa jeho názoru mal žalobca procesnú povinnosť preukázať prevádzku podniku úpadcu počas konkurzu podľa § 88 ZKR a pridelovanie práce dotknutým zamestnancom. Namietal, že zo skutočnosti, že výpovedné doby zamestnancov plynuli po vyhlásení konkurzu, nevyplýva, že sťažovateľ prevádzkoval podnik úpadcu počas konkurzu. Sťažovateľ bol toho názoru, že naproti tomu preukázal, že podnik úpadcu počas konkurzu neprevádzkoval a jeho prevádzku ukončil ešte pred konkurzom, a preto už nemusel vykonávať žiadne úkony smerujúce k ukončeniu podnikania. Namietal, že krajský súd označil prekážku prevádzkovania podniku spočívajúcu v insolvenčii úpadcu za irelevantnú, avšak bez relevantného odôvodnenia, čím zaťažil svoje rozhodnutie vadou nepreskúmateľnosti. Nepreskúmateľnosť videl aj v právnom posúdení veci, keď krajský súd nezdôvodnil, prečo aplikoval § 5 Obchodného zákonníka namiesto § 88 ZKR.

8. Najvyšší súd uznesením z 26. augusta 2025 sp. zn. 3ObdoK/1/2024 dovolanie sťažovateľa odmietol. Vo vzťahu k právnej otázke namietanej sťažovateľom poukázal na svoje rozhodnutia (uznesenie z 27. septembra 2017 sp. zn. 3Obdo/9/2017, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 9/2018 pod č. R 94/2018 a rozsudok z 27. októbra 2015 sp. zn. ISžso/37/2014), v ktorých skonštatoval, že pohľadávky na poistnom na sociálne poistenie za obdobie po vyhlásení konkurzu vyplácané za zamestnancov, ktorým plynie výpovedná doba, je potrebné považovať za pohľadávky proti podstate, pričom je irelevantná skutočnosť, či im bola pridelovaná práca. Podľa najvyššieho súdu skutočnosť, že samotné rozhodnutie správcu ako zamestnávateľa vo vzťahu k zamestnancom úpadcu, ktorým plynie výpovedná doba, nepridelovať im prácu, predstavuje prekážku v práci na strane zamestnávateľa v zmysle Zákonník práce, ktorá nemá vplyv na trvanie pracovného pomeru zamestnancov úpadcu a ani na jeho povinnosť platiť za nich poistné na sociálne poistenie. Túto prekážku v práci podľa najvyššieho súdu rovnako nebolo možné stotožňovať s tým, že nedochádza k prevádzkovaniu podniku počas konkurzu. Najvyšší súd tiež skonštatoval (odvolávajúc sa na svoje predchádzajúce rozhodnutia), že pojem „*ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu*“, je potrebné vykladať v zmysle definície podniku uvedenej v § 5 Obchodného zákonníka. A poukázal tiež na právnu vetu publikovanú v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky k R 94/2018, ktorá znie: „*pohľadávky na poistnom na sociálne poistenie za zamestnancov úpadcu v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, a preto predstavujú pohľadávky proti všeobecnej podstate v zmysle §87 ods. 2 písm. i) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení zmien a doplnkov. Platí to aj v prípade, ak zamestnancom úpadcu správca konkurznej podstaty po vyhlásení konkurzu neprideloval žiadnu prácu a tiež, ak správca ukončil so zamestnancami úpadcu pracovný pomer a plynie im výpovedná doba.*“ Odkázal tiež na viaceré ďalšie svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovane aplikoval uvedený právny záver. Na odklon od svojej konštantnej judikatúry nevidel žiaden dôvod a odkázal tiež na uznesenie ústavného súdu z 22. októbra 2020 sp. zn. II ÚS 464/2020, v ktorom ústavný súd posúdil ako ústavne akceptovateľný záver krajského súdu, že úpadca tým, že zamestnával zamestnancov aj po vyhlásení konkurzu disponoval osobnostnou zložkou podnikania a hoc týmto zamestnancom neprideloval prácu, prevádzkoval podnik úpadcu po vyhlásení konkurzu. K rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. I OSžso/27/2015 z 24. augusta 2016, na ktorý odkazoval sťažovateľ, najvyšší súd uviedol, že uvedené rozhodnutie bolo vydané najvyšším súdom ako súdom odvolacím a nejde preto o rozhodnutie dovolacieho súdu

pre účely posudzovania prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Dodal, že najvyšší súd po prijatí uvedeného rozhodnutia ako dovolací súd prijal viaceré rozhodnutia, ktorých závery predstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v predmetnej právnej otázke. K námietke sťažovateľa týkajúcej sa osobitnej povahy prevádzky úpadcu, ktorý je cestovnou kanceláriou, najvyšší súd uviedol, že právna úprava obsiahnutá v ZKR neobsahuje žiadnu osobitnú úpravu pri pohľadávkach proti podstate v prípade cestovných kancelárií a tiež že skutočné pridelovanie práce zamestnancom v rámci predmetu činnosti úpadcu sa nevyžaduje. V napadnutom rozsudku krajského súdu najvyšší súd nezistil ani vadu zmätočnosti. Podľa najvyššieho súdu krajský súd adresne reagoval na odvolacie námietky sťažovateľa. Najvyšší súd skonštatoval, že vzhľadom na rozsiahle a podrobné odôvodnenie rozsudku okresného súdu, ako aj na stabilizovaný právny názor dovolacieho súdu, na ktorý poukázal v odôvodnení svojho rozhodnutia už okresný súd, nebolo potrebné opakovať dôvody už uvádzané okresným súdom. Doplnil, že dovolacie námietky týkajúce sa vykonaného dokazovania, čo sa týka zamestnancov úpadcu, sú bez právneho významu, keď skutočné pridelovanie práce zamestnancom nebolo v konaní v zmysle záverov najvyššieho súdu prijatých v R 94/2018 ani podstatné a bez právneho významu je tiež skutočnosť, či boli zamestnancom dané výpovede pred vyhlásením konkurzu a následne po vyhlásení konkurzu plynula zamestnancom už len výpovedná doba, keď podstatným je trvanie pracovnoprávneho vzťahu a vznik pohľadávok na sociálnom poistení alebo vyplatenie dávok garančného poistenia po vyhlásení konkurzu, bez ohľadu na prípadné prekážky na strane zamestnávateľa, ktoré pridelovanie práce znemožňovali.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje na povinnosť súdov rozhodovať podľa relevantnej právnej úpravy. V posudzovanej veci je podľa neho rozhodujúcou relevantnou právnou normou § 88 ZKR nesúceho nadpis „Prevádzkovanie podniku po vyhlásení konkurzu“, ktorý výslovne viaže pokračovanie prevádzky podniku na úpravu obsiahnutú v ZKR a v iných osobitných predpisoch. Podľa sťažovateľa ZKR s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti č 665/2005 Z. z., ktorá tvorí vykonávací predpis k ZKR, tvoria osobitný a ucelený režim (*lex specialis*) pre otázku, kedy a ako je prevádzkovanie podniku v konkurze prípustné a preukázané, čo je súd povinný aplikovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy. Subsidiárna aplikácia § 5 Obchodného zákonníka obsahujúca definíciu podniku a jeho zložiek nemôže podľa neho tento režim nahradiť ani obísť, a to už aj preto, lebo § 88 ZKR výslovne odkazuje na osobitné predpisy a kladie materiálne podmienky pokračovania v prevádzke. Uvádza, že následne aj § 87 ZKR viaže pohľadávky proti podstate na prevádzkovanie podniku úpadcu počas konkurzu, a teda logicky podľa § 88 ZKR. Pohľadávky veriteľa, Sociálnej poisťovne, preto môžu byť pohľadávkami proti podstate, len ak vznikli pri prevádzkovaní podniku správcom počas konkurzu. Aplikácia § 5 Obchodného zákonníka je podľa neho v tejto otázke vylúčená, inak by sa vyprázdnil § 88 ZKR a jeho materiálne podmienky.

10. Podľa sťažovateľa opomínanie § 88 ZKR zo strany súdov stavia § 88 do pozície obsolentnej normy. Uvádza, že úmyslom zákonodarcu na prijatí § 88 ZKR a naviazaní pohľadávok proti podstate v § 87 ZKR na prevádzku podniku po vyhlásení konkurzu bolo zavedenie jasnej a určitej úpravy, podľa ktorej je možné prevádzkovať podnik po vyhlásení konkurzu. Interpretácia právnej normy by mala sledovať zámer a účel právnej normy a vylúčiť *argumentum ad absurdum* (*reductio ad absurdum*). Úmyslom a účelom racionálneho zákonodarcu nie je totiž vytvorenie

takej právnej normy, ktorá je z hľadiska zmyslu a účelu v praxi nepoužiteľná alebo neúčelná alebo vedie k nezmyselnému alebo absurdnému dôsledku. Rozhodovacej praxi súdov vrátane dovolacích vyčíta porušenie ústavnej zásady *lex specialis derogat legi generali*, a tým práva sťažovateľa na súdnu ochranu.

11. Podľa sťažovateľa súdy nižších stupňov a rovnako aj najvyšší súd túto osobitosť odsunuli ako právne irelevantnú s odkazom, že ZKR nepriznáva cestovnej kancelárii osobitné postavenie. Takýto prístup podľa sťažovateľa prehliada priamy odkaz § 88 ZKR na osobitné predpisy a vyprázdňuje materiálne podmienky pokračovania v prevádzke. Mechanické uprednostnenie definície podniku podľa § 5 Obchodného zákonníka pred § 88 ZKR nereflektuje tieto osobitosti a vedie k nesprávnemu právnemu záveru o „prevádzke“ aj bez splnenia zákonných podmienok podľa § 88 ZKR a osobitných zákonných podmienok, čo vedie k porušeniu práva sťažovateľa na súdnu ochranu, pretože súdy na celom stupni opomínali aplikovať relevantnú právnu normu v rozpore s ústavnou garanciou právneho štátu.

12. Sťažovateľ namieta, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nahradilo materiálne podmienky § 88 ZKR formálnou existenciou „osobnej zložky“ podľa § 5 Obchodného zákonníka a opomenulo aj ziskový a súpisový režim vyhlášky vykonávajúcej ZKR. Prijatie čisto „personálneho“ kritéria (existencia zamestnancov) ako dôkazu a podmienky „prevádzky“ bez ich využívania a bez preskúmania § 88 ZKR a osobitných predpisov podľa sťažovateľa fakticky novelizuje § 87 ZKR a vyprázdňuje požiadavku „súvisu s prevádzkovaním podniku“, ktorý je v konkurze upravený výlučne § 88 ZKR. Súdy však nedisponujú zákonodarnou iniciatívou vo forme novelizácie zákona, a preto pri výklade normy na úrovni jej novelizácie ide už o arbitrárny výklad predstavujúci porušenie práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces.

13. Sťažovateľ namieta, že v dovolaní poukazoval na rozhodnutie najvyššieho súdu z 24. augusta 2015 sp. zn. 10Sžso/27/2015, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že ak úpadca ukončil prevádzku ešte pred vyhlásením konkurzu a správca podnik neprevádzkoval, potom pohľadávky na poistnom nemôžu byť pohľadávkami proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. i) ZKR. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sa podľa neho s touto skutkovo určujúcou argumentáciou nevysporiadalo. Skutočnosť, že nesplnenie podmienok § 88 ZKR automaticky neznamená zánik prevádzky, neznamená, že toto ustanovenie je bez významu, ale naopak, vyžaduje rozlíšenie podľa osobitosti prípadu a osobitných predpisov, z ktorých implicitne vyplýva, že vyhlásením konkurzu (deklarovaním insolvenčie) nie je možné splniť podmienku poistenia cestovnej kancelárie proti insolvenčii, z čoho implicitne vyplýva, že vyhlásením konkurzu je prevádzka podniku definitívne ukončená *ex lege*. Na toto rozlíšenie, o ktoré sťažovateľ žiadal, však nedostal ústavne primeranú odpoveď. Najvyšší súd sa podľa sťažovateľa vôbec nevysporiadal s tým, prečo sa § 88 ZKR neaplikuje ako *lex specialis* v sektore cestovných kancelárií, kde poistenie proti úpadku je zákonnou podmienkou činnosti, a prečo namiesto toho postačuje generálny odkaz na § 5 Obchodného zákonníka. Rezignácia na toto rozlíšenie posúva daný problém z roviny práva do roviny svojvôle. Najvyšší súd podľa sťažovateľa preferovaním ustálených právnych viet namiesto uvedeného rozlíšenia ho tým znevýhodnil a narušil rovnosť zbraní obsiahnutú v čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy.

14. Podľa sťažovateľa súdy konajúce v jeho veci pri vyhodnotení dôkazov selektívne prevzali tvrdenia žalobcu a prehliadali dôkazy sťažovateľa, z ktorých vyplýva, že úpadca už pred vyhlásením konkurzu neprevádzkoval podnik a už vôbec nie správca počas konkurzu.

Je toho názoru, že preukázal, že podnik úpadcu počas konkurzu neprevádzkoval, pretože z listín (evidencia práce, výkazy, ukončenie pracovnoprávnych vzťahov pred konkurzom, ukončenie nájmovej zmluvy, absencia poistenia cestovnej kancelárie, stav hotovosti, ukončenie predaja zájazdov ešte úpadcom pred vyhlásením konkurzu) nevyplýva aktívna prevádzka úpadcu počas konkurzu. Sťažovateľ namieta, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu túto vadu rozhodnutí súdov nižšej inštancie vôbec neodstraňuje, argumentáciu sťažovateľa adresne nevyvracia, a preto trpí vadou nepreskúmateľnosti a porušuje jeho právo na spravodlivý súdny proces. Namieta tiež, že najvyšší súd sa prioritne venoval dôkazom žalobcu a opomínal dôkazy sťažovateľa v takej miere, že tým došlo k narušeniu rovnosti strán a práva na spravodlivý súdny proces a súdnu ochranu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie jeho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným uznesením najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd odmietol jeho dovolanie proti rozsudku krajského súdu potvrdzujúceho rozsudok okresného súdu o určení, že pohľadávky žalobcu vzniknuté z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie a z titulu peňažných náhrad vyplatených na dávkach garančného poistenia sú pohľadávkami proti podstate v konkurznom konaní, čo sa týka právneho dôvodu, výšky a poradia. Sťažovateľ ako správca konkurznej podstaty úpadcu ústavnou sťažnosťou namieta, že najvyšší súd, ako aj súdy konajúce pred ním v posudzovanej veci neaplikovali v súvislosti s výkladom pojmu „pohľadávka súvisiaca s prevádzkovaním podniku“ podľa neho relevantnú právnu normu § 88 ZKR, ale § 5 Obchodného zákonníka. Je toho názoru, že pre naplnenie znakov prevádzkovania podniku úpadcu cestovnej kancelárie nepostačuje samotná existencia osobnostnej zložky podniku v zmysle § 5 Obchodného zákonníka, ale aj aktívne konanie týkajúce sa štandardného fungovania cestovnej kancelárie (predaj zájazdov a s tým súvisiaci servis), a teda v zmysle § 88 ZKR pri výklade pojmu prevádzkovanie podniku po vyhlásení konkurzu zohľadnenie osobitných podmienok vo vzťahu k cestovným kanceláriám.

16. Porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namieta z dôvodu nesprávneho výkladu a neuplatnenia na okolnosti jeho veci relevantnej zákonnej úpravy najvyšším súdom v ústavnou sťažnosťou napadnutom uznesení.

17. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všetky zákonom o ústavnom súde požadované náležitosti (§ 39, § 43, § 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

18. Keďže medzi obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov aj vzhľadom na fakt, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno namietané porušenie označených práv sťažovateľa posudzovať spoločne.

19. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou v prvom rade uvádza, že v zásade nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci (vrátane všeobecného súdu), ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci (všeobecnými súdmi) bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07, III. ÚS 147/2016, I. ÚS 445/2025).

20. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04, II. ÚS 114/2021, IV. ÚS 569/2024, I. ÚS 640/2025).

21. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu malo podľa sťažovateľa dôjsť tým, že najvyšší súd odmietol sťažovateľovi poskytnúť ochranu v rámci dovolacieho konania, keď dovolanie smerujúce proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietol, v dôsledku čoho sťažovateľ považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za nesprávne a svojvoľné, a teda také, ktorým došlo k porušeniu ním označených práv.

22. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že právo na súdnu ochranu sa v civilnom súdnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom vrátane dovolacích konaní, v ktorých sa okrem všeobecných procesných podmienok uplatňujú aj osobitné procesné podmienky.

23. Ústavný súd zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa, samozrejme za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (m. m.

IV. ÚS 239/2021, I. ÚS 679/2022, I. ÚS 183/2023, I. ÚS 654/2025). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

24. Najvyšší súd sa neodmietol zaoberať mimoriadnym opravným prostriedkom sťažovateľa, ktorého prípustnosť sťažovateľ vyvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a, b) a c) CSP. Dovolanie preskúmal, pričom dospel k právnemu záveru o jeho neprípustnosti a rozhodol o ňom spôsobom, ktorý mu Civilný sporový poriadok prostredníctvom § 447 vyslovene umožňuje. Úlohou ústavného súdu v konaní o tejto ústavnej sťažnosti bolo preto posúdiť, či napadnuté uznesenie nie je svojvoľné ani zjavne neodôvodnené a nevyplýva z neho ani taká aplikácia príslušných procesnoprávných a hmotnoprávných noriem, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

25. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, pričom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by v danom prípade signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

26. Z hľadiska posúdenia prípustnosti podaného dovolania bola relevantnou len právna otázka, či pohľadávky vzniknuté z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie za zamestnancov úpadcu a z titulu peňažných náhrad vyplatených na dávkach garančného poistenia súvisia s prevádzkovaním podniku úpadcu, a teda predstavujú pohľadávky proti podstate v konkurznom konaní.

27. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP však nie je daná, nakoľko v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu predmetná právna otázka už bola vyriešená, konkrétne v uznesení z 27. septembra 2017 sp. zn. 3 Obdo/9/2017, ktoré bolo publikované ako judikát R 94/2018 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 9/2018 s právnou vetou citovanou v bode 8.

28. Súdy nižšej inštancie pritom pri svojom rozhodovaní vychádzali z citovaného rozhodnutia a závery v ňom vyslovené v plnej miere rešpektovali, a preto neprichádza do úvahy ani prípustnosť dovolania sťažovateľa podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Predmetnú skutočnosť pritom skonštatoval najvyšší súd aj v uzneseniach z 27. septembra 2017 sp. zn. 3Obdo/9/2017 a z 26. apríla 2019 sp. zn. 5Obdo/65/2018. Napriek tejto skutočnosti v predmetnej veci však žalovaný opätovne spochybňoval správnosť záverov vyslovených v uvedených uzneseniach najvyššieho súdu. K uvedenému najvyšší súd v ústavnej sťažnosti napadnutom uznesení skonštatoval, že samotná nespokojnosť sťažovateľa ako správcu s judikatúrou najvyššieho súdu, prípadne ním ničím neodôvodnené nerešpektovanie ustálenej judikatúry, nemôže v žiadnom prípade založiť prípustnosť jeho dovolania.

29. Vzhľadom na závery vyslovené v rozhodnutí R 94/2018, ktoré okresný súd a aj krajský súd rešpektovali, nemôže byť založená prípustnosť dovolania sťažovateľa ani podľa § 420 písm. f) CSP, keďže jeho subjektívny výklad pojmu prevádzkovanie podniku, ktorý prezentoval počas celého sporu, nemal žiadny vplyv na rozhodnutie súdov nižšej inštancie v predmetnom spore. Súdy sú pritom povinne vo svojich rozhodnutiach vysporiadať sa len s tými argumentmi strán sporu, ktoré majú význam pre rozhodnutie vo veci samej. Skutočnosti uvádzané sťažovateľom však nereflektovali na aktuálnu judikatúru najvyššieho súdu, či už ako súdu dovolacieho (judikát

R 94/2018), alebo aj ako súdu odvolacieho (1 Sžso/37/2014 a 1 Obo/22/2016), a preto neboli spôsobilé privodiť mu úspech v spore.

30. Najvyšší súd v ústavnej sťažnosťou napadnutom uznesení tiež konštatuje, že konanie pred odvolacím súdom nebolo poznačené ani namietanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

31. Najvyšší súd v ústavnej sťažnosťou napadnutom uznesení poukázal, a to že odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, a súčasne adresne reagoval na odvolacie námietky sťažovateľa. Vzhľadom na rozsiahle a podrobné odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj na stabilizovaný právny názor dovolacieho súdu, na ktorý poukázal v odôvodnení rozhodnutia už súd prvej inštancie, nebolo podľa najvyššieho súdu potrebné opakovať dôvody už uvádzané súdom prvej inštancie. Odvolací súd zároveň zdôraznil, že súd prvej inštancie neprehliadol osobitné podmienky na prevádzku podniku úpadcu ako cestovnej kancelárie, keď jednoznačne konštatoval, že táto skutočnosť je bez právneho významu, keďže zákon o konkurze a reštrukturalizácii nepriznáva cestovnej kancelárii špecifické postavenie pre účely posudzovania pohľadávok proti podstate a súčasne prevádzka podniku je širší pojem ako prevádzka cestovnej kancelárie. S uvedeným záverom sa stotožnil aj najvyšší súd v ústavnej sťažnosťou napadnutom uznesení.

32. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd považoval odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu (z ktorého sú zrejmé podstatné skutkové a právne argumenty účastníkov konania, právny záver krajského súdu vo veci samej, ako aj dôvody, ktoré ho k uvedenému záveru viedli) za dostatočne odôvodnené. Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie najvyššieho súdu obsiahnuté v napadnutom uznesení predstavuje vecný prieskum [ktorý bolo z hľadiska ústavne konformného použitia § 420 písm. f) CSP potrebné vykonať]. Vzhľadom na skutočnosť, že aj ústavný súd dospel k záveru, že námietky vznesené sťažovateľom v dovolaní týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia a arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu, ako aj pochybenia krajského súdu spočívajúce v tom, že krajský súd na vec neaplikoval relevantnú právnu normu, sú neopodstatnené, je potrebné uviesť, že odôvodnenie najvyššieho súdu obsiahnuté v jeho napadnutom uznesení napĺňa atribúty ústavne udržateľného odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

33. Po preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Ústavný súd nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup a jeho závery mohli zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia najvyššieho súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ani námietku sťažovateľa vo vzťahu k § 88 ZKR a tvrdenej jeho neaplikácii ako *lex specialis* v sektore cestovných kancelárií ústavný súd nevzhladol za spôsobilú privodiť porušenie sťažovateľových práv tak, ako to namieta v ústavnej sťažnosti, keďže s touto námietkou sa vysporiadal už okresný súd a sudy vyšších inštancií na tom nič nemenili (k tomu aj body 9 a 10 rozsudku krajského súdu). Samotná skutočnosť, že najvyšší súd túto námietku už osobitne nerozvádza, nemôže spôsobiť ústavnú neakceptovateľnosť jeho rozhodnutia.

34. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľom označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom najvyššieho súdu a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ

namietať, ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

35. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 9. januára 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu